

Có tri có nên tin đi u hai ng viên nói?

Tác Giả: Nguyễn Văn Khanh
Thứ Ba, 23 Tháng 10 Năm 2012 08:08

“Chính tri gia nào cũng th, toàn cu i thoi, ch ng bao gi nói th t c ,”

Ông nhà báo g c Ti p tên Pavel đang làm vi c cho m t đài truy n hình Âu Châu b o v i chúng tôi ch ít gi đ ng h tr c khi cu c tranh lu n đ u tiên gi a ông Dân Ch Barack Obama và ông C ng Hòa Mitt Romney kh i s t i Denver.

Ông Mitt Romney (trái) và T ng Th ng Barack Obama trong cu c tranh lu n

Hôm đó, cùng v i m t nhóm nhà báo t nhi u n i đ v , c đám kéo nhau đ n m t nhà hàng “ki m cái gì lót b ng.” Quán n m ngay khu đông đúc nh t c a thành ph , ch t ních ng i, ai n y đ u v a ăn, v a u ng, v a bàn b c trong lúc ch đ i xem hai ng viên đang tranh nhau chi c chìa khóa m c a Tòa B ch c s nói gì, s h a gì v i c tri. K bàn nh ng đ i u ông Obama s nói, ng i nh n xét nh ng đ i m ông Romney s trình bày, bàn tán n ào t i đ anh em nhà báo chúng tôi nghĩ ch c n ng i nghe ch ng n a gi đ ng h đã đ tài li u đ vi t c ch c bài báo, làm c ch c phóng s .

Nh ng chính nh ng đ i u ông đ ng nghi p Pavel b o khi v a ng i xu ng bàn khi n anh em chúng tôi ph i phân vân vì ch m i vài tu n tr c đó trong cu c h p báo t i V n H ng (Rose Garden) c a Tòa B ch c, T ng Th ng Hoa K Barack Obama b o v i m i ng i “m t trong nh ng đ i u các nhà lãnh đ o ph i nh là đ ng đ ng chuy n, ph i nói s th t, ch nói s th t, luôn luôn nói s th t.”

Ông Obama đ a ra phát bi u này đ tr i i câu h i liên quan đ n nh ng qu ng cáo tranh c c a phía ông

Romney, t t c đ u mang n i dung chê bai nh ng gì ông Obama đã làm trong nhi m k đ u tiên. Đi m ông mu n trình bày là nh ng qu ng cáo c a cánh C ng Hòa ch a đ ng toàn nh ng chuy n b a đ t, cho dù ông t ng th ng Dân Ch khéo léo k t thúc b ng câu “ch ng ai k t án ông Romney là k ph m pháp” vì đã b a chuy n nói x u đ i th chính tr . (Nguyên văn: “Nobody accused Mr. Romney of being a felon.”)

Ông Obama nói bên ông Romney “b a đ t,” ông Romney cũng dùng đ ng t đó đ g i đ i th c a mình. T i m t bu i v n đ ng i Florida, ông Romney nói r ng, “trong quá kh , m i khi có ng i nói các qu ng cáo v n đ ng ki m phi u không đ ng v i s th t, t c kh c nh ng qu ng cáo đó b b xu ng,” ý mu n nói qu ng cáo tranh c c a bên ông Obama tìm cách bôi nh đ i th b ng nh ng b ng ch ng không đ ng s th t, đ n khi b phê bình cũng v n ngoan c không ch u b đi. Đi u này đ c ông Romney đ a ra sau khi m t nhân viên thu c hàng cao c p c a

Cử tri có nên tin đi u hai ông viên nói?

Tác Giả: Nguy&n Văn Khanh

Thứ Ba, 23 Tháng 10 Năm 2012 08:08

Ông Ban Văn Đ&ng Obama nói với một số nhà báo rằng “cuộc vận động của ông Romney đã xây dựng trên nền tảng nói x&o,” đ&ng thì còn mà a mai b&o bên cánh Cử&ng Hòa, “h& xem ba x&o là một... đ&c tính t&t” (nguyên văn: “Republicans really think that lying is a virtue.”)

Hai ông không nói thật, cử tri Hoa Kỳ đi u bị t.

Tháng tr&ng c, nhật báo uy tín The Washington Post và đài truyền hình ABC tổ chức cuộc thăm dò ý kiến gia (chú ý nh&t & 12 tiểu bang đ&ng c& đ& đoán có nh&u cử tri ch&a quy&t đ&nh số ông h& ai), đ&t câu hỏi quý v& nghĩ gì về nh&ng đi u ông Obama và ông Romney đã trình bày trong nh&ng cuộc vận động tranh t&p và nh&ng quảng cáo ki&m phi&u đ&ng c&ph& bi&n kh&p n&i. Kết quả: 76% cử tri ông Romney nói “ông Obama c& tình nói không đúng số thật,” 75% cử tri ông Obama chê bai “ông Romney c& ý nói sai số thật.” Cuộc thăm dò này cũng cho thấy chỉ có 12% cử tri ông Romney và 12% cử tri ông Obama tin tưởng nh&ng gì hai ông đã trình bày, g&i ông viên h& ông h& là ng&ng i “chân thật.”

Đ&ng quên đây không phải là lần đầu tiên chuyên nói không đúng xảy ra với các ông viên tranh cử tranh t&ng. Chuyên g&n nh&t là chuyên m&i x&y ra cách đây tám năm khi ông George W. Bush ông cử nh&m k& hai. Lúc đó, ông Bush nói rằng chính sách giảm thuế của ông đã giúp phát triển kinh tế vì dân chúng có thêm tiền tiêu, và khi ng&ng i dân mua sắm nh&u thì tiền thuế chính phủ liên bang thu đ&ng c& thêm thuế. Ông “W” đem đi u này ra làm m&t trong nh&ng lời th& cho cuộc vận động tái ông cử, nh&c dĩ nh&c lời nh&u l&n trong khi số thật không đúng nh& th&: tr&ng c ngày ông giảm thuế, chính phủ liên bang thu đ&ng c& \$2,000 tỉ tiền thuế, ba năm sau đó ông số thuế thu đ&ng c& chỉ còn có \$1,800 tỉ.

Nh&ng không phải chỉ có ông “W” c& tình nói không đúng: đi u John Kerry của đ&ng Dân Chủ cũng c& ý nói sai. Trong suốt thời gian đi ki&m phi&u, ông Kerry cam kết với cử tri “s& h&y b& l&nh c&m nghiên cứu tế bào m&m (stem-cell research) mà ông George W. Bush đang thi hành.” Số thật ông “W” không h& c&m nghiên cứu tế bào m&m, ông chỉ c&m số đ&ng qu& liên bang cho các chương trình đó mà thôi.

Vài thí dụ ông Obama nói sai

Lao động: “Sau 10 năm phải sa thải bớt công nhân, nh&ng M& đã tổ đ&ng c& nh&a tri&u vì c& làm cho các ngành k&ng h&.” Không đúng: t& năm 2009, nh&ng M& sa thải kho&ng 1 tri&u công nhân làm việc cho các nhà máy, bây giờ m&i có m&t nh&a có việc làm trở l&i.

Đi trú: “Đ&ng c&a tôi g&i luật cho phép c&nh sát ki&m soát gi&y t& nh&ng ng&ng i b& tình nghi c& trú b&t h&p pháp là đ&ng lu&t tiêu bi&u của nh&ng M&.” Không đúng: ông Romney chỉ ông h& đi u kho&n b&t ch&nh nhân các công ty phải ki&m soát gi&y t& nh&ng ng&ng i xin việc, chỉ đ&ng c& quy&n thuê nh&ng ng&ng i có gi&y t& đ&nh c& h&p l& làm việc.

Phá thai: “C& hai ông Romney và Ryan đi u mu&n h&y b& luật cho ph&nh đ&ng c& quy&n phá thai, k& c& tr&ng h&p mang thai vì b& hi&p hay lo&n luân.” Không đúng: hai ông Romney và Ryan chỉ p&nh n& cho nh&ng ph&nh mang thai vì b& hi&p hay lo&n luân đ&ng c& quy&n phá thai.

Thu& má: “Ông Romney số giảm thuế cho nh&ng ng&ng i thuế thành phần tri&u phú, và tăng

Có tri có nên tin đi u hai ng c viên nói?

Tác Giả: Nguy n Văn Khanh

Thứ Ba, 23 Tháng 10 Năm 2012 08:08

---

m c thu thành ph n trung l u ph i đóng lên thêm \$2,000.” Không đúng: ông Romney nói s gi m thu cho t t c m i ng i, nh ng ch a nói ông s l y ti n đ u đ bù vào kho n thi u h t khi gi m thu .

Đ ng tính: “Ông Romney s không cho nh ng c p v ch ng đ ng tính đ c quy n nh n con nuôi.” Không đúng: ông Romney ng h nh ng ng i đ ng tính nh n con nuôi.

Vài thí d ông Romney nói sai

Kinh t : “Chúng ta ch còn vài inch n a là s tr thành m t qu c gia không có n n kinh t t do.” Không đúng: phúc trình do vi n nghiên c u The Heritage Foundation c a cánh C ng Hòa cho bi t Hoa K là m t trong 10 qu c gia có n n kinh t t do v ng ch c nh t th gi i, h n c nh ng c ng qu c kinh t khác nh Nh t, Đ c và Anh.

Y t : “K ho ch t n c ngàn t đô la đ chính ph liên bang ki m soát h th ng y t mà ông Obama th c hi n là k ho ch gây th m h a.” Không đúng: nhi u đi u kho n trong đ o lu t y t “Obamacare” đang đ c tranh cãi, nh ng không h có chuy n chính ph liên bang ki m soát h th ng y t .

Lao đ ng: “T ng Th ng Obama nói n u Qu c H i cho ông đ c vay g n \$1,000 t đ th c hi n gói kích c u kinh t , ông s gi t l th t nghi p m c d i 8%.” Không đúng: ông Obama không h nói câu đó, nh ng hai c v n kinh t c a ông Obama có đ đoán gói kích c u kinh t kho ng \$900 t s giúp gi m t l th t nghi p xu ng d i m c 8%.

Th ng m i: “Chúng ta ph i m r ng th tr ng đ bán hàng hóa. Ông Obama không m r ng đ c th tr ng cho n c M .” Không đúng: chính ph Obama ký hi p c th ng m i v i Colombia, Panama và Nam Hàn. C ba hi p c này b b t c t th i T ng Th ng George W. Bush.

Di dân: “Ông ta làm t ng th ng ba năm r i qua mà không làm gì c v đi u này.” Không đúng: ông Obama v n đ ng Qu c H i thông qua lu t c i t di trú “Dream Act” nh ng không đ c s ng h c a các v dân c C ng Hòa. D i th i T ng Th ng George W. Bush, Tòa B ch c cũng v n đ ng m t d lu t t ng t và cũng g p s ch ng đ i c a c phía C ng Hòa l n Dân Ch .